

Sygn. akt V .2 Ka 691/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska

Protokolant: Monika Maj

w obecności Stanisława Świerdzy Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Rybniku

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2017 r.

sprawy:

A. A. (1) /A./

syna A. i E.

ur. (...) w J.

oskarżonego o przestępstwo z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 22 września 2016 r. sygn. akt III K 158/15

I.zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że na mocy art. 295 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk odstępuje od wymierzenia oskarżonemu kary;

II.w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III.zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa jedną opłatę za obie instancje w kwocie 30 (trzydzieści) złotych i obciąża go wydatkami za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 (dwadzieścia) złotych.

SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska

Sygn. akt V Ka 691/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 września 2016 r., wydanym w sprawie III K 158/15, Sąd Rejonowy w Rybniku uznał oskarżonego A. A. (1) za winnego popełnienia czynu, wyczerpującego ustawowe znamiona występku z art.286§1 k.k. polegającego na tym, że w dniu 22 maja 2014r. w C. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, działając jako pełnomocnik firmy partner A. prowadzonej przez S. Ś. (2) wprowadził w błąd G. W. (1), co do zamiaru dostarczenia jej piły spalinowej marki S., w zamian za zawarcie z nią umowy sprzedaży garnków marki H., czym doprowadził wymienioną do niekorzystnego

rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 699 zł odpowiadającej wartości niedostarczonej piły spalinowej i za to na mocy art.286 § 1 k.k. w zw. z art. 37 a kk wymierzył mu karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł.

Nadto zasądził od oskarżonego rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe obejmujące opłatę w wysokości 120 zł oraz wydatki postępowania w kwocie 70 zł.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego, zaskarżając orzeczenie w całości. Powołując się na przepisy art.438 pkt 2 i 3 k.p.k., zarzucił wyrokowi:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku – art. 7 kpk art.410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 i 2 kpk poprzez dowolną i sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności w postaci zeznań świadka S. Ś. (3), poprzez częściowe odmówienie jej zeznaniom waloru wiarygodności w zakresie świadczącym o braku winy oskarżonego, oraz wyjaśnień samego oskarżonego, w których konsekwentnie nie przyznaje się do winy oraz przedstawia obiektywnie przekonujące stanowisko, w tym przyczyny niedostarczenia przedmiotowej piły spalinowej,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść orzeczenia , a polegający na bezpodstawnym przyjęciu , że oskarżony A. A. (1) dopuścił się zarzucanego mu czynu na szkodę G. W. (1), a to pomimo wyraźnych wątpliwości w tym względzie, wynikających z braku obiektywnych i jednoznacznych dowodów wskazujących na zamiar popełnienia przestępstwa oszustwa przez A. A. (1).

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie, a podniesione przez skarżącego zarzuty czyniły apelację bezzasadną w stopniu oczywistym.

Wbrew stanowisku skarżącego, kontrola odwoławcza nie wykazała, aby Sąd I instancji dopuścił naruszenia przepisów postępowania, skutkujących błędnym ustaleniem stanu faktycznego sprawy. Należy podkreślić, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku, może okazać się trafny tylko wówczas, gdy podnoszący go w apelacji zdoła wykazać sądowi I instancji uchybienie przy ocenie zebranego materiału dowodowego, polegające na nieuwzględnieniu przy jej dokonywaniu tak zasad logiki, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, jak też całokształtu ujawnionych w sprawie okoliczności (tak m.in. wyrok SA w Lublinie z 27 kwietnia 2006 r., II AKA 80/06, Prok. i Pr. – wkł. (...)). W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy poddał analizie wszystkie zebrane i prawidłowo przeprowadzone dowody (art.410 k.p.k.), zaś ocena tych dowodów nie przekracza granic zakreślonych regułą z art.7 k.p.k., ani nie uchybia zasadzie obiektywizmu, wyrażonej w art.4 k.p.k. Dokonując ustaleń faktycznych, Sąd wskazał, na jakich dowodach oparł swoje rozstrzygnięcie i dlaczego odmówił wiary dowodom przeciwnym, a swoje stanowisko w tym przedmiocie przekonywująco uzasadnił w pisemnych motywach rozstrzygnięcia. Nie można też uznać, by Sąd orzekający pozostawił poza sferą rozważań niektóre istotne dowody i wynikające z nich okoliczności, a z innych nie wyciągnął oczywistych wniosków. Tym samym nie sposób mówić o dowolnej, jednostronnej czy niepełnej ocenie materiału dowodowego.

Nie można upatrywać dowolności w ocenie dowodów przez Sąd I instancji w tym, iż uznał on za niewiarygodne wyjaśnienia oskarżonego, kwestionującego popełnienie zarzucanego przestępstwa oraz zeznania świadka S. Ś. (3), a obdarzył wiarą zeznania pokrzywdzonej. Podnosząc, że przypisanie oskarżonemu sprawstwa było wynikiem błędnego uznania, że oskarżony złożył G. W. (2) ofertę bez pokrycia tj. zaoferował jej prezent w postaci piły spalinowej marki S., bez rzeczywistej chęci dostarczenia rzeczy skarżący traktuje materiał dowodowy w sposób wybiórczy, co nie może skutecznie prowadzić do podważenia prawidłowości ustaleń Sądu orzekającego. Fakt zaoferowania prezentu

w postaci piły spalinowej marki S. - wbrew temu, co próbuje wykazywać obrońca oskarżonego – nie stanowił li tylko oferty transakcji handlowej ale był czynnikiem, który tak naprawdę zdecydował o tym, że pokrzywdzona zdecydowała się w ogóle zakupić towar w postaci kompletu garnków od oskarżonego. Pokrzywdzona od samego początku konsekwentnie i rzeczowo zeznawała, że gdyby nie obiecana jako prezent piła marki S. w ogóle nie zdecydowałaby się na zakup oferowanego przez oskarżonego towaru. Wymaga przypomnienia, że pokrzywdzona złożyła zawiadomienie o przestępstwie po bezskutecznym wielokrotnym upominaniu się o prezent w postaci piły spalinowej. Oskarżony obiecywał że ją dostarczy jednakże tego nie uczynił. Zbywał pokrzywdzoną przez wiele miesięcy, zwodził, przekładał termin dostawy prosił o cierpliwość, a potem unikał kontaktu z nią. Pokrzywdzona straciła cierpliwość dopiero po 7 miesiącach oczekiwania że oskarżony wywiąże się z zawartej umowy sprzedaży i dostarczy jej obiecany prezent. Zawiadomienie o przestępstwie złożone przeciw zostało dopiero w grudniu 2014r. Pokrzywdzona dobitnie i przekonująco podawała, że oskarżony podczas zawierania transakcji kupna garnków zapewniał ją, że prezent w postaci piły spalinowej na pewno otrzyma. Pokrzywdzona na to liczyła i tylko dlatego umowę te zawarła. Zeznania pokrzywdzonej G. W. (1) i jej syna R. W. w niniejszej sprawie stanowiły pełnoprawny dowód.

Nie ma niczego nieprawidłowego w tym, iż Sąd I instancji ocenił sytuację finansową oskarżonego. Z ustaleń Sądu wynikało niezbicie że sytuacja finansowa A. A. (1) pogarszała się w tym czasie w którym zawierał umowę z pokrzywdzoną. Utracił on płynność finansową, rozpoczął faktyczną likwidację swojego sklepu mieszczącego się w Ż. a mimo to zawierał kolejne umowy sprzedaży obiecując stosunkowo drogie gratisy. Jedną z takich umów była właśnie umowa zawarta z pokrzywdzoną. Słusznie Sąd Rejonowy badał zamiar oskarżonego i możliwość przypisania mu zamiaru bezpośredniego. Odniósł się do sytuacji finansowej oskarżonego i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Prawidłowym było również przeanalizowanie rachunków bankowych S. Ś. (2). Toczyły się przeciwko niej postępowania egzekucyjne. Tuż przed majem 2014r. przeciwko S. Ś. (2) skierowano do egzekucji tytuły wykonawcze na łączną kwotę przekraczającą 100.000 zł. Nie ulega wątpliwości, że sytuacja finansowa w jakiej znajduje się sprawca czynu rzutuje na możliwość ustalenia jaki zamiar mu towarzyszył gdy dopuszczał się czynu objętego aktem oskarżenia. Kłopoty finansowe często są motorem podejmowania działań, które w efekcie nie są zgodne z prawem i wypełniają znamiona przestępstwa. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że również w tym przypadku oskarżony A. będąc w trudnej sytuacji finansowej za wszelką cenę chciał sprzedać towar pokrzywdzonej (garnki) obiecując jej prezent (piła spalinowa), którym w chwili i tuż po zawarciu

umowy nie dysponował i nie miał środków, by ją zakupić i sprezentować pokrzywdzonej zgodnie z zawartą umową.

Wbrew stanowisku obrońcy, rzekome posiadanie przez oskarżonego licznych pił spalinowych w magazynach z przeznaczeniem na prezenty dla klientów (w żaden sposób nie udokumentowane) bynajmniej nie może ekskulpować oskarżonego. Taka sytuacja świadczyłaby tym bardziej przeciwko niemu, skoro posiadając piłę nie chciał jej wydać pokrzywdzonej i zwodził ją, co świadczy o braku dobrej woli oskarżonego. Tym niemniej Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że oskarżony taką piłą w maju 2014r. nie dysponował, wcześniej zakupioną przeznaczył na prezent dla innej klientki i nie miał wolnych środków by nową piłę dla G. W. (1) zakupić.

Chybiony jest zabieg skarżącego, polegający na twierdzeniu że powodem niewywiązania się oskarżonego z umowy był kryzys na rynku. Tak naprawdę oskarżony nie wyjaśnił w logiczny i wyczerpujący sposób dlaczego nie wywiązał się z umowy przez okres 7 miesięcy. Jego wersja wydarzeń jest co najmniej chaotyczna. Sąd Rejonowy poddał wyjaśnienia oskarżonego ocenie i podał przyczyny, dla których odmówił im wiary. Tak samo wszechstronnie ocenił zeznania świadka S. Ś. (2).

Nieporozumieniem jest negowanie sprawstwa oskarżonego poprzez powołanie się na okoliczność, że oskarżony zawierał bardzo dużą liczbę umów i nie dopuszczał się oszustw więc dlaczego miałby w tym przypadku taki czyn popełnić. Nie ulega wątpliwości, że oskarżony wykorzystał naiwność pokrzywdzonej obiecując jej stosunkowo drogi prezent, na który ona się skusiła i zawarła transakcję zakupu garnków oferowanych przez oskarżonego. Z faktu, że w innych zawieranych umowach oskarżony wywiązywał się ze swoich zobowiązań nie można wywodzić wniosku, że w tym wypadku nie miał zamiaru dokonania wyłudzenia.

Wbrew stanowisku apelującego, okoliczności, w jakich doszło do oszustwa na szkodę G. W. (1), i ich ocena zgodna z zasadami doświadczenia życiowego i logiki – dokonana przez Sąd I instancji- świadczy o istnieniu po stronie oskarżonego zamiaru wyłudzenia mienia na szkodę pokrzywdzonej. Tym samym oskarżony wypełnił ustawowe znamiona przestępstwa z art. 286 § 1 kk.

Sąd nie dopuścił się także obrazy art. 424 § 1 i 2 kpk. W pisemnych motywach zaskarżonego wyroku omówił dowody którym dał wiarę i wskazał przyczyny nieuwzględnienia wyjaśnień oskarżonego oraz świadka wspierającego jego linię obrony. Sporządzone uzasadnienie wyroku pozwala w pełni poznać tok rozumowania Sądu wydającego wyrok, a zarazem umożliwia przeprowadzenie wszechstronnej kontroli instancyjnej.

Ponieważ wyrok został zaskarżony przez obrońcę oskarżonego w całości, Sąd poza odniesieniem się do zarzutów sformułowanych w apelacji rozważył także, czy rozstrzygnięcie w przedmiocie kary nosi cechy rażącej surowości. Analizując karę wymierzoną oskarżonemu w kontekście okoliczności niniejszej sprawy, a także faktu, iż szkoda została w całości uregulowana tuż po wypłynięciu aktu oskarżenia przeciwko oskarżonemu. (akt oskarżenia wpłynął w dniu 30 marca 2015r. a oskarżony dostarczył pokrzywdzonej pilę spalinową w dniu 1 kwietnia 2015r.) Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż w tym konkretnym wypadku zaistniały podstawy do odstąpienia od wymierzenia oskarżonemu kary na podstawie art. 295 kk. Art. 295 § 1 kk jednoznacznie stwierdza, że wobec sprawcy przestępstwa określonego między innymi w art. 286 § 1 kk, który dobrowolnie naprawił szkodę w całości sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia. Zatem decydującym i wystarczającym kryterium stosowania dobrodziejstw zawartych w art. 295 § 1 kk jest dobrowolne naprawienie szkody i to do momentu wyrokowania w sprawie. Moment naprawienia szkody świadczy bowiem o stopniu dobrowolności naprawienia szkody, a także o stosunku sprawcy do popełnionego przestępstwa. Wskazany przepis jest przejawem kompensacyjnej funkcji prawa karnego i odzwierciedla ideę sprawiedliwości naprawczej. W świetle zachowania oskarżonego po postawieniu mu zarzutów uregulowaniu w całości (a nawet z pewną nawiązką) zaległego zobowiązania względem G. W. (1) oraz wobec faktu, że pokrzywdzona na rozprawie oświadczyła, że nie rości sobie pretensji do oskarżonego i chciałaby w ugodowy sposób zakończyć sprawę karanie oskarżonego nawet najniższą z możliwych kar byłoby niecelowe i uchodziłoby za rażąco surowe. W tym wypadku Sąd II instancji uznał jako priorytet rozwiązanie konfliktu między jednostkami niż konieczność ukarania sprawcy. A. A. (1) naprawiając dobrowolnie wyrządzoną szkodę i przepraszając pokrzywdzoną odwrócił szkodliwe następstwa czynu. Dlatego też Sąd Okręgowy skorzystał z dobrodziejstwa art. 295 § 1 kk i zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że odstąpił od wymierzenia oskarżonemu kary. W pozostałym zakresie utrzymano w mocy zaskarżony wyrok.

Sąd Okręgowy obciążył oskarżonego kosztami postępowania odwoławczego w tym jedną opłatą za obie instancje w kwocie 30 zł.

SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska